

LOKALHISTORISKE SAMLINGER. Formål, Indhold, Organisation.
*Utgitt av Norsk Lokalhistorisk Institutt i samarbeid med Norsk Kulturråd.
Oslo 1975. 72 s. + litteraturhenvisninger. Udlev. gratis fra instituttet.*

»Lokalhistoriske Samlinger« er nr. 4 i den serie af små, nyttige publikationer, der udsendes af Norsk Lokalhistorisk Institut. Den fungerer som pendant til nr. 2 i serien, »Lokalhistoriske Årbøger« (anm. i Fortid og Nutid 1972), og er som denne en publikation af indlæggene på et seminar om emnet.

Det er nok karakteristisk for forholdene i Norge, hvor arbejdet med lokalhistoriske publikationer er så langt mere omfattende end i Danmark, mens arbejdet med de lokalhistoriske arkiver endnu er forholdsvis beskedent, at det er i »Lokalhistoriske årbøger« og ikke i den foreliggende bog, man skal finde en blot lidt mere principiel debat om sigtet med det lokalhistoriske arbejde, en debat som dog nok kunne behøves i forbindelse med et så langsigtet arbejde, som det, der drives af arkiverne. I »Lokalhistoriske årbøger« lægger Edvard Bull således op til en drøftelse af, hvilke emner og arbejdsområder der i det hele taget er af betydning i det lokalhistoriske arbejde – mens et tilsvarende afsnit helt mangler i den foreliggende bog.

Sigtet med bogen er da snarere et helt andet og »lavere«. Da det forum, som seminaret blev holdt for, bestod dels af repræsentanter for en række institutioner (statsarkiver, museer, biblioteker m. v.) dels af lokalhistorikere, kunne seminarets og bogens formål også være at skabe, ikke en principdebat, men en art førstehjælp til arbejdet med at starte eller opbygge et lokalhistorisk arkiv. I Rolf Fladbys oplæg (s. 9) præsenteres dette da også som bogens hensigt.

Ud fra denne hensigt er bogens mest vellykkede, dvs. mest konkrete afsnit Jørgen Marthinsens om »Lokalsamlingens innhold, ordning og bruk«. Dette kapitel, bogens længste, indeholder en udførlig, systematisk og konkret gennemgang af en lang række overordnede, praktiske problemer ved indretningen af et lokalarkiv, en gennemgang, der også i nogen grad tager hensynet til den bedst mulige udnyttelse af samlingen i betragtning. Tilmed rummer dette afsnit noget så sjældent som en klart formuleret og mere detaljeret drøftelse af mulige fremgangsmåder og af problemer ved anvendelsen af proveniensprincippet i lokalhistoriske arkiver. Et gennemgående tema – også i andre af bogens afsnit – er i denne forbindelse understregningen af det nødvendige i at skelne mellem

på den ene side ordningen af arkivalierne og på den anden side registreringen af dem (udarbejdelse af søgekartoteker m. m.).

Bogens øvrige afsnit, om samlingernes Formål og indhold, om Indsamling og registrering af privatarkiver og fotografier og om Arbejdsopgaver, drift og organisation rummer dels lovlig mange gentagelser fra afsnit til afsnit, dels er det stort set holdt på et for generelt plan til at de kan siges at opfylde bogens sigte – at være til praktisk nytte. Det er således betegnende, at der ofte, men netop kun generelt, henvises til behovet for en »systematisk« opbygning af samlingerne og for fælles registreringssystemer til brug for en art fælleskatalog, men generelle henvisninger gør det visselig ikke. Som bekendt er det den konkrete udformning af det enkelte arkivs indsamlingsprogram, af registreringssystemer o. s. v., der har betydning og som volder problemer.

Det er i denne forbindelse ejendommeligt, at flere forfattere påpeger det nyttige i, at de mange lokalhistorikers arbejdsmateriale til bygdehistorien indgår i lokalarkiverne, men ikke finder på at vende problemet om: netop arbejdet med systematisk undersøgelse og fremstilling af emner i stedets historie kan jo dels betyde, at man opdager »huller« i indsamlingsarbejdet, dels give vejledning til hvilket materiale, det vil være af størst betydning at indsamle til netop det arkiv.

Alt i alt må det siges, at bogen fungerer som en nyttig sammenfatning af en stor del af de synspunkter, der har været fremme i diskussionen om de lokalhistoriske arkiver, også i Danmark, og dertil i enkelte afsnit rummer nyttige, konkrete anvisninger. Man savner blot de lidt større perspektiver for arbejdet, som man vel kunne vente, når Norsk Lokalhistorisk Institut står bag udgivelsen.

Dorte Haahr Carlsen

JØRGEN STEEN JENSEN: NUMISMATISK OPSLAGSBOG. *Nyt Nordisk Forlag Arnold Busk, 156 s., ill., 1974. Kr. 38,50.*

Der er en stadig voksende interesse for mønter dels blandt de mange samlere og dels hos den almindelige læser, som gennem avisernes hyppige omtale af sjældne mønter er blevet interesseret i emnet. Til glæde for disse parter har inspektør ved den kgl. Mønt- og Medaillesamling på Nationalmuseet, Jørgen Steen Jensen samlet en Numismatisk Opslagsbog omhandlende mønter gennem de sidste 1000 år.

For en opslagsbog er det af betydning, at alle de almindelige ord inden for området er med, og at man hurtigt kan finde det, man søger. Det skal med det samme siges, at disse krav her er opfyldt, og samtidigt er det en glæde at konstatere, at leksikonformen er særdeles kompetent udnyttet. De få linjer om hvert emne giver eksakte og fuldstændige oplysninger, uden at stilen derfor virker komprimeret eller telegramagtig, tværtimod er den let og levende.